

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשְׁת מוֹשְׁפָטִים

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך י"א - חלק י'

קונטרס 310

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

הַאִי אָב וְאָם, בְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן, כְּלָא בְּהוּ סְתִימָן,
וְאֵינֹן סְתִימָן בְּמִזְלָא קַדִּישָׁא, עֲתִיקָא דְכָל
עֲתִיקִין. בֵּיה סְתִימָן. בֵּיה כְּלִילָן. כְּלָא הוּא, כְּלָא הוּי.
בְּרִיד הוּא, בְּרִיד שְׁמִיָּה, לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמִין.

כָּל מְלִין דְּאֲדָרָא יָאוּת, וּכְלָהוּ מְלִין קַדִּישִׁין, מְלִין
דְּלָא סְטָאן לִימִינָא וְלִשְׁמַאלָא, כְּלָהוּ מְלִין
דְּסְתִימִין, וְאַתְגְּלִיין לְאֵינֹן דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וּכְלָא הָכִי
הוּא. וְעַד הַשְּׁתָּא הוּוּ מִתְכַּסְּיין אֵלִין מְלִין דְּדַחִילָנָא
לְגַלְגָּלָא, וְהַשְּׁתָּא אַתְגְּלִיין. וְגַלִּי קָמִי (מְלָפָא) עֲתִיקָא
קַדִּישָׁא, דְּהָא לָא לִיקְרָא דִּילִי וּדְבִית אָבָא עֲבִידְנָא,
אָלָא בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא קָמִי כְּלִטְרוּי עֲבִידְנָא.

ספר מאורות הזהר

יא) עקר המצוה דקריאת שמע הוא שִׁיבוא פֶּח האמונה
וְאִיתָא בְּזִהַר בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיָּה וִידיעָה זֹו הִיא בְּאַמְתַּת עֲצֻמוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ אַף עַל
פִּי דְלִית מִחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא בֵּיה כְּלָל, לְעֵתִיד לְבֹוא יִתְגַּלָּה וְכִמוֹ שְׁכַתוּב וּמְלָאָה הָאָרְץ
דְּעָה אֶת הַשָּׁם מִמֶּשׁ, וְעִכְשׁוֹ הָרִי זֶה בְּבַחֲיִנַת הָאֲמוּנָה שְׁלֻמְעָלָה מִן הַדַּעַת וּמִן הָאֲמוּנָה
נִמְשָׁךְ גַּם עַד הַשְּׁגַת הַשְּׁכָל וּמַדּוֹת שְׁהָרִי אָמַר בְּפִרוּשׁ וְאַהֲבַת אֶת הַוְיָ"ה הָרִי יוּכַל
לְהַתְּפֵס שֵׁם הַוְיָ"ה בְּלִב בְּשָׂר כּוֹי וְהִינּוּ עַל יְדֵי פֶּח מִ"ה שְׁבִנְפֻשׁ בְּבַחֲיִנַת הַבְּטוּל לְאִין
הָאֱלֹקִי שְׁמִשְׁיג אִיף שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ סוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּמְבַדֵּל וּמְרוּמָם כּוֹי וּמַה שְׁכַתוּב
וְזֹאת הַמְצוּה שֶׁהִיא מְצוֹת קְרִיאת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת הַדַּעַת שְׁהָרִי אִיתָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
שְׁמַע לְשׁוֹן הַכְּנָה כּוֹי וּבְאַמְתַּת אִי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג בְּסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין כִּי אִם עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזוהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזוהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

וְעוֹד, הָא חֲמִינָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכָל הַגִּי זַכָּאי
קְשׁוּט דְהִכָּא מִשְׁתַּכְּחוּ, בְּלָחוּ מִסְתַּכְּמִין עַל יְדֵי. דְהָא
חֲמִינָא דְכְּלָחוּ חֲדָאן בְּהָאי הַלּוּלָא דִילֵי, וְכְּלָחוּ זְמִינִין
(דף רצ"א ע"ב) בְּהֵוּא עֲלָמָא בְּהִלּוּלָא דִילֵי, זַכָּאָה
חֻלְקֵי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּד סֵיִים מְלָה דָא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא,
בּוֹצִינָא עֲלָאָה, אָרִים יְדוּי, וּבְכָה וְחִיידָ. בְּעָא
לְגִלְאָה מְלָה חֲדָא. אָמַר, בְּמְלָה דָא אֲצַטְעֲרָנָא כָּל
יּוֹמָאי, וְהִשְׁתָּא לָא יְהִבִין לִי רְשׁוּתָא. אַתְתַּפְּקוּ, וְיַתִּיב,
וְרַחֲשִׁי בְשִׁפּוּתֵיהּ, וְסָגִיד תְּלַת זְמִינִין, וְלָא הָוּה יְכִיל
בַּר נֶשׁ לְאִסְתַּכְּלָא בְּאַתְרֵיהּ, כָּל שְׁפִין בֵּיהּ. אָמַר, פּוֹמָא

ספר מאורות הזהר

שְׁלִמְעֵלָה אַף הַדְעַת, הַעֲנִין הוּא דְעַקֵּר הַמְצוּה דְקִרְיָאָת שְׁמַע הוּא שְׁכִיבֹא כַח הָאֲמוּנָה
זו שְׁלִמְעֵלָה מִן הַדְעַת לִידֵי גְלוּי בְּדַעַת וְהַכְּנָה וְהוּא מַה שְׁכַתּוּב וְצִדִיק בְּאֲמוּנָתוֹ יַחֲיֶה
שְׁתִּבּוּא הָאֲמוּנָה שְׁלִמְעֵלָה מִן הַדְעַת לְכָלֵל חַיּוֹת בְּנַפְשׁ לְהַתְעַנֵּג עַל הַשֵּׁם בְּהַשְׁגָּה וְדַעַת
כו'.

(ב) שְׁהִיא מְצוּה הַרְאֵשׁוּנָה הַכּוֹלֶלֶת כָּל הַמְצוּוֹת

וּלְפִי שְׁמְצוּה זו דְקִרְיָאָת שְׁמַע הִיא בְּבַחֲיִנַת סוֹכֵב כָּל עֲלָמִין שְׁאִין בִּיכְלֵת כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָהּ כִּי אִם עַל יְדֵי מִשָּׁה שְׁאֲמַר לָהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְאֵף עַל פִּי שְׁשָׂאֵר
הַמְצוּוֹת נִאֲמְרוּ עַל יְדֵי מִשָּׁה כְּמוֹ וַיֹּאמֶר הַשֵּׁם אֶל מִשָּׁה לֵאמֹר לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל אֲבָל
מְצוּה זו הִרִי מִשָּׁה עֲצֻמוֹ אֲמָרָה וּמִשָּׁה הוּא בְּחִינַת הַמְמַצֵּע לְהַמְשִׁיךְ אֹר חֲדוּת הַשֵּׁם

ונתקלת בהם. עכשיו יש לך לערוך קרב בעמקי הים ובהרים הללו. זקן ערף פח, מי נתנף בזה? היית בשלום, ורצית את כל זה? ! אתה עשית - אתה סובל. עכשיו אין לך אלא לערוך קרב ולנצח את הכל ולא לחזור לאחור. התחזק בכחך, חגר מתניך ואל תפחד לשבר את ההרים הללו שלא תחזקו עליך. אמר להם: הרים רמים, הרים חזקים, איך אתם מתגברים?

שני פסוקים כתובים. אחד כתוב, (שם) קום ריב את ההרים ותשמענה הגבעות קולך, ואחד כתוב, שמעו הרים את ריב ה'. אלא יש הרים ויש הרים. יש הרים שהם הרים רמים למעלה למעלה, לאלה כתוב שמעו הרים את ריב ה'. ויש הרים שהם הרים פתוחונים למטה מהם, ולא להם כתוב קום ריב את ההרים, שהרי רודף מריבות יש להם. ולכן יש הרים ויש הרים.

ואם תאמר, זקן, הרי כתוב ותשמענה הגבעות, אלה גבעות כל אותם שלמטה, ועכשיו אתה עושה אותם הרים? אלא כך הוא - לאותם הרים רמים נקראים גבעות. כשהם לבדם הם נקראים הרים.

בא וראה, כתוב והאתנים מסדי ארץ. כיון שכתוב שמעו הרים, מי הם הרים ומי הם אתנים? אלא הרים ואתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, ובכלם אחד. הרים למעלה ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם שלשה הראשונים. והאתנים מסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מסדי ארץ. אתנים הם, ואתנים נקראו.

ואערעצת בהו. השתא אית לך לאגחא קרבא בעמקי ימא, ובהנהו טורין.

סבא לאי חילא, מאן יהבך בדא, הוית בשלם, ובעית לכל האי, אנת עבדת, אנת סביל. השתא לית לך, אלא לאגחא קרבא, ולנצחא כלא, ולא למתדר לאחורא. אתקף בחילך, חגור חרצף, ולא תדחל, לתברא הני טורין, דלא יתתקפון לגבך. אימא לון, טורין רמאין, טורין תקיפין, היך אתון מתתקפין.

תרי קראי כתיבי, חד כתיב, (מכ"ה ו) קום ריב את ההרים ותשמענה הגבעות קולך. וחד כתיב, שמעו הרים את ריב יי'. אלא אית טורין, ואית טורין. אית טורין, דאינון טורין רמאין לעילא לעילא, לאלין כתיב, שמעו הרים את ריב יי'. ואית הרים, דאינון טורין תתאין לתתא מנייהו, לאלין כתיב, קום ריב את ההרים. דהא רדיף מצותין, אית לגבייהו. ועל דא אית טורין ואית טורין.

ואי תימא, סבא, הא כתיב ותשמענה הגבעות, אלין גבעות כל אינון דלתתא, והשתא אנת עביד לון הרים. אלא הכי הוא, לגבי אינון טורין רמאין, אקרין גבעות. פד אינון פלחודייהו אינון הרים אקרין.

הא חזי, כתיב והאתנים מוסדי ארץ, כיון דכתיב שמעו הרים, (דף ק"ו ע"א) מאן אינון הרים, ומאן אינון אתנים. אלא, הרים ואתנים פלהו חד. אבל אינון תלת עלאין לעילא על רישיהו. ואינון תלת לתתא מנייהו. וכלהו חד. הרים לעילא, ועלייהו אמר דוד (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלין אינון תלת קדמאי. והאתנים מוסדי ארץ, אלין אינון תלת בתראי, לתתא מנייהו, תרי סמכי ביתא, וחד חדוה דביתא, ואלין אקרין

מוֹסְדֵי אֶרֶץ. אֲתָנִים אֵינּוֹן, וְאֲתָנִים אֶקְרוּן. סָבָא סָבָא, הָא יַדְעָת, מָאֵן דְּאֶגְחַ קְרָבָא, אִי לָא יַדְעָ לְאֶסְתַּמְרָא, לָא יִנְצַח קְרַבִּין, אֶצְטְרִיד לְמַחָאָה בִּידֵיהּ, וְלֹאֶסְתַּמְרָא בְרַעֲיוּנֵיהּ, מַה דִּיהָא חָשִׁיב אַחְרָא, דִּיהָא חָשִׁיב אִיהוּ, וַיֵּד יִמְיָא זְמִינָא תְדִיר לְמַחָאָה. וּמַחְשְׁבוֹי וַיֵּדָא שְׁמַאֲלִית, זְמִינָא תְדִיר לְקַבְלָא וְלֹאֶסְתַּמְרָא, וַיִּמְיָא כָּלָא.

הַשְׁתָּא אֲמַרְתָּ וְהָאִיתְנִים, אִיתְנִים אֵינּוֹן לְתַתָּא, וְהָרִים לְעִילָא. אֶסְתַּמְר סָבָא, דְּהָא רַעֲיוּנָא אַחְרָא לְקַבְלָהּ, דְּכַתִּיב, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי. וְדָא אִיהוּ אֲבָרְהָם סָבָא, וְאֶקְרִי אִיתָן, וְאִי אֲבָרְהָם אִיהוּ אִיתָן, יֶצְחָק וַיַּעֲקֹב אִיתְנִים אֶקְרוּן. קוּם סָבָא, דְּהָא יַדְעָתָּ רַעֲיוּנָא דָא הוּי מַחֵי לְרַעֲיוּנָהּ.

וַיֵּשָׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אִיתָן מוֹשְׁבָהּ וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְדָּה. (במדבר כד) אִיתָן: דָּא בַקֵּר דְּאֲבָרְהָם. וְהֵינְנוּ, (בראשית מד) הַבְּקָר אֹר. דָּא עַמּוּדָא, דְּכָל עֲלָמָא קִיִּימָא עָלֵיהּ, וּנְהִירוֹ דִּילֵיהּ מֵאֲבָרְהָם יְרִית. נְהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן אֶקְרִי. אִי סָבָא סָבָא, דָּא רַעֲיוּנָא אַחְרָא לְקַבְלָהּ, וְלֹא יַדְעָתָּ לְאֶסְתַּמְרָא, הִכִּי מַגִּיחִין קְרָבָא. סָבָא, אֵן הוּא תוֹקְפָא דִּילָךְ, וְדָאִי (קהלת ט) לֹא לְגַבּוֹרִים הַמְלַחֲמָה.

בְּתִיב מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי, וּכְתִיב מִשְׁכִּיל לְדוֹד, דָּא נְהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן, דְּאִיהוּ תוֹרְגָמֵן לְדוֹד, לְאוֹדְעָא לֵיהּ, מֵאֵינּוֹן מְלִין סְתִימִין עֲלָאִין. אִי מִשְׁכִּיל אִיהוּ נְהָר דְּנַפְיָא מֵעֵדֶן. אִיתָן הָאֲזַרְחִי אֲבָרְהָם, אִיהוּ לְעִילָא וְדָאִי, הָא יַדְעָנָא. וְאָף עַל גַּב דְּאֲנָא סָבָא, עַל רַעֲיוּנָא דָא מַחִינָא. אִיתָן הָאֲזַרְחִי, תְרִין דְרָגִין אֵינּוֹן. כְּמַה דְּאֵתָא אָמַר, בַּקֵּר אֹר. אֹר, הוּא אֲבָרְהָם. בַּקֵּר הוּא נְהָר. אוֹף הִכִּי, אִיתָן הָאֲזַרְחִי, אֲזַרְחָא, הוּא אֲבָרְהָם.

זְבִין זְבִין, הָרִי יַדְעָתָּ, מִי שְׁעוּרָף קְרַב, אִם לֹא יוֹדַע לְהַשְׁמֵר, לֹא יִנְצַח בְּקְרַבּוֹת. צְרִיף לְהַכּוֹת בְּיָדוֹ וּלְהַשְׁמֵר בְּרַעֲיוּנּוֹ, מַה שְׂיִהְיֶה אַחַר חָשׁוּב, שְׂיִהְיֶה הוּא חָשׁוּב, וַיֵּד יִמִּין מִזְמַנְתָּ תְמִיד לְהַכּוֹת. וּמַחְשְׁבוֹתָיו וַיֵּד שְׁמַאֲלִית זְמִינִים תְּמִיד לְקַבֵּל וּלְהַשְׁמֵר, וַיִּמִּין הַכּל. עֲבָשׁוּ אֲמַרְתָּ וְהָאֲתָנִים. אִיתְנִים הִם לְמַשָּׂה, וְהָרִים לְמַעְלָה. הַשְׁמֵר זְבִין, שְׁהָרִי רַעֲיוֹן אַחַר כְּנַגְדָּךְ, שְׁכַתוּב (שם פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי. וְהוּוּ אֲבָרְהָם הַזְקֵן, וְנִקְרָא אִיתָן. וְאִם אֲבָרְהָם הוּא אִיתָן, יֶצְחָק וַיַּעֲקֹב נִקְרָאוּ אִיתְנִים. קוּם זְבִין, שְׁהָרִי יַדְעָתָּ רַעֲיוֹן זֶה הִנֵּה מִכָּה אֵת רַעֲיוּנָךְ.

וַיֵּשָׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אִיתָן מוֹשְׁבָהּ וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְדָּה (במדבר כד). אִיתָן - זֶה בַקֵּר שֶׁל אֲבָרְהָם, וְהֵינְנוּ (בראשית מד) הַבְּקָר אֹר. זֶה הַעַמּוּד שְׁכַל הָעוֹלָם עוֹמַד עָלָיו, וְאֵת אֹרּוֹ יֵרֵשׁ מֵאֲבָרְהָם. נִקְרָא נְהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן. אִי זְבִין זְבִין, הִנֵּה רַעֲיוֹן אַחַר כְּנַגְדָּךְ, וְלֹא יַדְעָתָּ לְהַשְׁמֵר אִיף עוֹרְכִים קְרַב. זְבִין, אִיפֹה הַכּחַ שְׁלָךְ? וְדָאִי לֹא לְגַבּוֹרִים הַמְלַחֲמָה.

כַּתוּב מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי, וּכְתוּב מִשְׁכִּיל לְדוֹד. זֶה נְהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן, שֶׁהוּא תְרַגְמֵן לְדוֹד לְהוֹדִיעַ לוֹ מֵאוֹתָם דְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים. אִם מִשְׁכִּיל הוּא נְהָר שְׂיִיצֵא מֵעֵדֶן, אִזְ אִיתָן הָאֲזַרְחִי אֲבָרְהָם הוּא לְמַעְלָה וְדָאִי. זֶה יַדְעָתִי. וְאָף עַל גַּב שְׂאֵנִי זְבִין, עַל רַעֲיוֹן זֶה אֲנִי מוֹחֶה. אִיתָן הָאֲזַרְחִי הִם שְׁתֵּי דְרָגוֹת, כְּמוֹ שְׁנַעְמָר בַּקֵּר אֹר. אֹר זֶה אֲבָרְהָם. בַּקֵּר זֶה נְהָר. אָף כִּף אִיתָן הָאֲזַרְחִי. אֲזַרְחָא הוּא אֲבָרְהָם.

איתן, כְּמֹה שְׁנֵאמַר, דָּא הוּא נְהַר דְּנִגְיָד וְנִפְיָא מֵעֵדָן.

הַשְׁתָּא סְבָא, קוּם קָאִים עַל רִתִּיכֹךְ, דִּהֲשַׁתָּא תַנְפּוּל וְלֹא תִיכּוּל לְמִיָּקָם. הָא שְׁלֵמָה מְלָפָא, אֲתִי בְּחִילוּי וּרְתִיכוּי וּגְבֻרֵי וּפְרָשׁוּי, וְאֲתִי לְקַבְּלֶךְ, קוּם פּוּק מִן חַקְלָא, דְּלֹא יִשְׁפַח לֶךְ תַּפְּזָן. כְּתִיב (מְלָכִים א ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֲתָנִים בְּחַג וְגו'. יִרַח דְּאֲתִילִידוּ בֵיהּ הָאֲתָנִים, וּמֵאֵן אֵינּוֹן. אֲבָהֶן, וְאֵינּוֹן אֵיתְנֵי עוֹלָם. וְיִרַח דָּא, אִיהוּ תִשְׁרִי. דְּאֵלְפָא בֵיתָא אַהֲדַר לְמַפְרַע מִתַּתָּא לְעִילָא.

וְתוּ מִמִּילֶךְ, יֵאוּת דְּתַפּוּק מִן חַקְלָא, וְלֹא תִשְׁתַּכַּח תַּפְּזָן. אֵילוּ כְּתִיב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזֹרְחֵי כְּדַקְאֲמַרְתָּ. הַשְׁתָּא דְכְּתִיב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזֹרְחֵי, לִית קֶרְבָּךְ כְּלוּם, וְתַפּוּק מִן חַקְלָא, בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְחַזֵּי תַפְּזָן.

אִי סְבָא עֲנִיא מְסַפְנָא, הֵיכִי תַפּוּק. אִי הֵכִי, יִנְצַחֲוֹן לֶךְ וְתַעֲרוּק מִן חַקְלָא, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא יִרְדְּפוּן אַבְתָּרְךָ, וְלִית לֶךְ אַנְפִּין לְאֲתַחְזָא קָמִי בַר נֶשׁ לְעֵלְמִין. הֵכָא אוּמִינָא, דְּלֹא אַפּוּק מִן חַקְלָא, וְהֵכָא אֲתַחְזֵי אַנְפִּין בְּאַנְפִּין בְּשְׁלֵמָה מְלָפָא, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וּגְבוּרִין וּפְרָשִׁין וּרְתִיכִין דִּילֵיהּ. קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִסִּיעַ לֶךְ סְבָא, דְּהָא לָאִי חִילָא אַנְתָּ. קוּם סְבָא אַתְגַּבַּר בְּחִילֶךָ וְאַתְתַּקַּף, דְּעַד יוּמָא דָּא הוּיָת גִּיבַר תַּקִּיף בְּגוּבְרִין.

פְּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזֹרְחֵי. אֵלוּ כְּתִיב מִשְׁכִּיל לְדוּד, כְּדַקְאֲמַרְתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן, אֵית מִשְׁכִּיל וְאֵית מִשְׁכִּיל. אֵית מִשְׁכִּיל לְעִילָא, וְאֵית מִשְׁכִּיל לְתַתָּא. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן בְּזַמְנָא דְּהָהוּא גְבַר (נְהִר), קָם בְּתַאוּבְתָּא כָּל שְׁיִפִּין חֲדָאן וּמִתְחַבְּרִין לְגַבְיָהּ, וְאִי הוּא

איתן, כמו שנאמר, זה אותו נהר ששופע ויוצא מעדן.

עכשו, זקן, קום עמד על מרכבתך, שעכשו תפל ולא תוכל לקום. הרי שלמה המלך בא בכחותיו ומרכבותיו וגבריו ופרשיו ובה כנגדך. קום צא מן השדה, שלא ימצא אותך שם. כתוב (מלכים א ח) ויקהלו אל המלך שלמה כל איש ישראל בירח האתנים בחג וגו'. ירח שנולדו בו האתנים, ומי הם? האבות, והם איתני העולם, וירח זה הוא תשרי. שאלפא ביתא חוזר למפרע ממטה למעלה.

ועוד מדברך, נאה שתצא מן השדה ולא תמצא שם. אלו כתוב משכיל איתן האזרחי - אז כמו שאמרת. אבל עכשו שכתוב משכיל לאיתן האזרחי, הקרב שלך אינו כלום, ותצא מן השדה בעל כרחך ולא תתראה שם. אי זקן, עני מסכן, איך תצא? אם כן, ינצחו אותך ותברח מן השדה, כל בני העולם ירדפו אתך, ואין לך פנים להראות לפני איש לעולמים. פאן נשבע אני שלא אצא מהשדה, וכאן אראה פנים בפנים בשלמה המלך, וכל איש ישראל, והגברים והפרשים והמרכבות שלו. הקדוש ברוך הוא יסייע לך, זקן, שחרי אתה עני כח. קום זקן, התגבר בכחך והתחזק, שעד היום הזה היית גבור חזק בגברים.

פתח ואמר, משכיל לאיתן האזרחי. אלו כתוב משכיל לדוד - אז כמו שאמרת, אבל משכיל לאיתן כתוב. יש משכיל ויש משכיל. יש משכיל למעלה ויש משכיל למטה. משכיל לאיתן, בזמן שאותו איש (נהר) עומד בתשוקה, כל האיברים שמחים

ומתחברים עמו. ואם הוא עולה, עד שהמח העליון מתפּיס אליו ושמח כנגדו. ואז משפּיל לאיתן האזרחי, משפּיל אותו ומודיע לו על ידי אברהם (על ידי של אברהם) אוהבו כל מה שצריך, ואותו מח עליון משפּיל לאיתן. וכשדוד המלך נתקן בתשוקה אליו, הוא משפּיל לדוד, כמו שהיה המח העליון משפּיל אותו. ולכן יש משפּיל וגיש משפּיל. (יש משפּיל).

בירח האתנים, שנולדו האיתנים בירח הזה. הבנין למטה הוא כמו שלמעלה, ונולדו בו הרים ואיתנים. הרים נסתרים. אתנים - ירכים תזקות כנחשת, ואותו האיתן ביניהם.

קום זקן, תפה לכל הצדדים. בשעה שעלה משה לקבל תורה, מסר לו הקדוש ברוך הוא שבעים מפתחות של התורה. כשהגיע לתמישים (לששים) ותשעה, היה מפתח אחד גנוז ונסתר, שלא היה מוסר לו. התחנן לפניו. אמר לו: משה, כל המפתחות העליונים והתחתונים תלויים במפתח הזה. אמר לפניו: רבון העולם, מה שמו? אמר לו: איתן. וכל אותם איתנים תלויים בו, ובו עומדים מחוץ לגוף, שתורה שבכתב הוא, מודיע לו ומשפּיל אותו, הוא עקר והמפתח של תורה שבכתב.

וכשנתקנה תורה שבעל פה אליו, עקר ההיכל הוא המפתח שלה (אלי), ודאי שאז משפּיל לדוד. ומתוך שירשה תורה שבעל פה (אלי) אותיות למפרע. ועל זה הוא נקרא תשרי, הוא תשרי, אבל משום שהוא סוד השם הקדוש, חתום בו הקדוש ברוך הוא אות של שמו יי. במזבח חתום בו ה', הרשת עד חצי המזבח. באה

ק"י ע"ב) סליק, עד דמוחא עלאה אתפייס לגביה, וחדדי לקבליה. וכדין משפּיל לאיתן האזרחי, משפּיל ליה, ואודע ליה על דא דאברהם (כ"א על ידי דאברהם) רחמיו, כל מה דאצטריך, וההוא מוחא עלאה משפּיל לאיתן. וכד דוד מלכא, אתתקן בתיאובתא לגביה, איהו משפּיל לדוד. כמה דהוה מוחא עלאה, משפּיל ליה. ועל דא, אית משפּיל, ואית משפּיל. (אית משפּיל).

בירח האיתנים, דאתלידו בהא ירח איתנים, בנינא לתפא איהו כגוונא דלעילא, ואתלידו ביה הרים ואיתנים. הרים סתימין. איתנים: ירכין תקיפין פנחשא, וההוא איתן ביניהו.

קום סבא, הוי מחי לכל סטרין, בשעתא דסליק משה לקבלא אורייתא, מסר ליה קדשא בריך הוא שבעין מפתחן דאורייתא. פד מטא לתשעה (ושתיים) וחמשין, הוה חד מפתחא גניז וסתיים, דלא הוה מסר ליה, אתחנן לקמיה. אמר ליה, משה, כל מפתחן עלאין ותתאין בהאי מפתחא תליין. אמר לקמיה, מאריה דעלמא, מה שמיה. אמר ליה איתן. וכל אינון איתנים ביה תליין, וביה קיימן לבר מגופא דתורה שבכתב איהו. אודע ליה, ומשפּיל ליה, איהו עקרא ומפתחא דתורה שבכתב.

וכד אתתקנת תורה שבעל פה לגביה, עיקרא דהיכלא הוא מפתחא דילה, (לגביה) ודאי כדין משפּיל לדוד. ומגו דירתא תורה שבעל פה, (לגביה) אתוון למפרע. על דא אקרי תשרי תשרי איהו, אבל בגין דאיהו רזא דשמא קדישא חתים ביה קדשא בריך הוא, את דשמיה יי. במזבח, חתים ביה ה', הרשת עד חצי המזבח. אמת דבורה,

חצי המזבח. אמת דבורה,

דבורה ונתתה בו ו', והיננו מה
שכתוב (שופטים ה) ותשר דבורה.
ובמקום הזה החותם של השם
הקדוש שחתם בו.

ואותו המפתח, כשפותח בתורה
שבעל פה, צריכים להודיע לו,
וזהו תניא, איתן מושבך, ברייתא
מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים,
עמודים תומכים מחוץ לגוף.
עכשו יש להודיע דבר, בזמן
שאלה לתורה שבכתב נקראים
איתנים - לתורה שבעל פה
נקראים תנאים. איתן אל התורה
שבכתב. תניא אל התורה שבעל
פה, והכל כראוי.

חברים, הריני בשדה. שלמה
המלך והגבורים החזקים שלו
בא וימצא זקן אחד עיף בכחו,
זקן גבור, מנצח קרבות. הריני
יודע שיבא, ועומד אחר סלע
השדה והוא משגיח בי ואיך
גבורתי עומדת בשדה, לבדו
משגיח, שהוא איש שלום, בעל
השלום, והולך לו. עכשו, זקן,
גבורתך עליך, ואתה לבד בשדה,
שוב למקומך והתר כלי זינד
מעליך. (כמי שיצא מן השדה).

שמעו הרים את ריב ה' והאתנים
מסדי ארץ (מיכה ו). שמעו הרים,
כמו שאמרנו. והאתנים מסדי
ארץ, מסדי ארץ ודאי, שהרי
ממנו נזוגית, ומתם מקבלת כל
יום, והם מסדי ארץ.

כי ריב לה' עם עמו. מי הוא זה
שיכול לקום בריב של הקדוש
ברוך הוא (כל שכן) בישראל? ועל
זה אמר לאלה, שמעו הרים את
ריב ה' - זהו ריב אחד. קום ריב
את ההרים - זה ריב שני. שמנצח
בהם הקדוש ברוך הוא כל
הריבות הללו לישראל, וכל אותם
תוכחות, כלם פאב המוכיח את
בנו, והרי פרושה.

לישראל, וכל איננו תוכחות, פלהו כאבא דאוכח לבריה, והא אוקמוה.

ותתים ביה ו', והיננו דכתיב, (שופטים ה) ותשר
דבורה. ובאתר דא, חתימו דשמא קדישא,
דאתתים ביה.

וההוא מפתחא, כד פתחא בתורה שבעל פה,
בעינן לאשתמודעא ליה, ודא איהו
תניא, איתן מושבך, ברייתא לבר מגופא.
איתנים: אינון תנאים. עמודים סמכין, לבר
מגופא. השתא אית לאודעא מלה, בזמנא
דאלין לגבי תורה שבכתב, אקרון איתנים.
לגבי תורה שבעל פה, אקרון תנאים. איתן,
לגבי תורה שבכתב. תניא, לגבי תורה שבעל
פה. וכלא כדקא יאות.

חברייא, הא אנא בחקלא. שלמה מלכא,
וגוברין תקיפין דיליה. ייתי וישפח
חד סבא, לאי בחילא, תקיף גיבר, נצח
קרבין. הא ידענא דאתא, וקיימא לבתר טינרא
דחקלא, והוא אשגח בי, והיך גבורתי קיימא
בחקלא, בלחודוי אשגח, דאיהו איש שלום,
מאריה דשלמא, ואזל ליה. השתא סבא,
גבורתך עליך, ואנת בלחודך בחקלא, תוב
לאתריך. ושארי זינד מעליך. (דאי כמא דנפיק מן חקלא)
שמעו הרים את ריב יי' והאתנים מוסדי
ארץ. (מיכה ו) שמעו הרים כדקאמרן.
והאתנים מוסדי ארץ, מוסדי ארץ ודאי, דהא
מנייהו אתון, ומנייהו קביל כל יומא, ואינון
מוסדי ארץ.

כי ריב לה' עם עמו, (מיכה ו) מאן הוא
דיכול למיקם בריב דקודשא בריך הוא
(כל שכן) בישראל. ועל דא אמר לאלין, שמעו
הרים את ריב ה', דא איהו מצותא חדא.
קום ריב את ההרים, מצותא תניינא. דנצח
בהו קדשא בריך הוא, כל אלין ריבות
לישראל, וכל אינון תוכחות, פלהו כאבא דאוכח לבריה, והא אוקמוה.

בַּיַעֲקֹב כְּתִיב, בְּשַׁעֲתָא דְּבַעַא לְנִצְחָא בְּהִדְיָה,
מָה כְּתִיב, (הושע יב) **וְרִיב לִינִי עִם יְהוּדָה**
וּלְפָקוּד עַל יַעֲקֹב. מָה רִיב אִיהוּ, כְּמָה דְּכְתִיב,
בַּבְּטָן עַקֵּב אֶת אָחִיו. עַל הָאֵי מְלָה אֲתָא
תּוֹכְחָה, וְכָל אֵינוֹן רִיבוֹת. וְכִי לָאו מְלָה
רְבִרְבָּא אִיהוּ, בַּבְּטָן עַקֵּב אֶת אָחִיו וְגו'. הָאֵי
לָאו מְלָה זַעֲרָא אִיהוּ, מָאֵי דַעֲבִיד בַּבְּטָן. וְכִי
עוֹקֵבָא עֲבִיד בַּבְּטָן, אֵין וְדָאֵי.

בַּיַעֲקֹב כְּתוּב בְּשַׁעֲתָא שְׂרָצָה לְנִצְחָא
עָמוּ, מָה כְּתוּב? (הושע יב) וְרִיב לִינִי
עִם יְהוּדָה וּלְפָקוּד עַל יַעֲקֹב. מָהוּ
הָרִיב? כְּתוּב, בַּבְּטָן עַקֵּב אֶת
אָחִיו. עַל דְּכָר זֶה בְּאֵה תּוֹכְחָה,
וְכָל אוֹתָם רִיבוֹת. וְכִי לֹא דְכָר
גְּדוּל הוּא, בַּבְּטָן עַקֵּב אֶת אָחִיו
וְגו' ? זֶה אֵינוֹן דְּכָר קִטְוֹן מָה שַׁעֲשֵׂה
בַּבְּטָן. וְכִי רְמָאוּת עֲשֵׂה בַּבְּטָן?
כֵּן, וְדָאֵי.

ס"א

(נ"א וְהָא אַתְמַר) (אבל) **בְּכֻלָּא, דְּחָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ אָחִיו, בְּגִין**
דְּלֹא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא כְּלָל. עֲשׂוֹ לֹא הִתְרַעַם אֱלֹא
מִחַד דְּאֵינוֹן תְּרִין, דְּכְתִיב, (בראשית כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים.
פַּעַמִּים מִיבְעֵי לִיָּה, מָאֵי זֶה. אֱלֹא, חַד דְּאֶקִּישׁ לְתִרִין. חַד
דְּנִפְק לְתִרִין. וּמָאֵי נִיְהוּ. בְּכִרְתִּי אֲתַהֲפְכוּ אֲתוּוֹן, וְהִיָּה
בְּרַכְתִּי. זֶה פַעַמִּים: חַד, דְּאֲתַקֵּשׁ לְתִרִין.

(חזרי נאמר) (אבל) **שְׂבַפְלֵי דְּחָה יַעֲקֹב**
אֶת עֲשׂוֹ אָחִיו, כְּדִי שְׂלֵא יְהִיָּה לוֹ
חִלְק כְּלָל. עֲשׂוֹ לֹא הִתְרַעַם אֱלֹא
מֵאֶחָד שְׁהֵם שְׁנַיִם, שְׂכְתוּב (בראשית
כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים. פַּעַמִּים
הִיָּה צְרִיף (לכבד), מָה זֶה "זֶה" ?
אֱלֹא אֶחָד שְׂהַקִּישׁ לְשְׁנַיִם, אֶחָד
שְׂיַצָּא לְשְׁנַיִם, וּמָהוּ? בְּכִרְתִּי.
שְׂהִתְהַפְּכוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנִיְהִיָּה
בְּרַכְתִּי. זֶה פַעַמִּים - אֶחָד שְׂהַקֵּשׁ
לְשְׁנַיִם.

וְלֹא יַדַע עֲשׂוֹ מָה דַעֲבַד לִיָּה בַּבְּטָן, אֲבָל רַב מְמַנָּא דִּילִיָּה
יַדַע הָוָה, וְקוּדְשָׁא כְרִיף הוּא אַרְגִּישׁ שְׂמִיָּא
וְחִיילִיָּהוּ לְקֻלָּא דָּא, דְּהָא בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לֹא תַבַּע מְמַנָּא
דִּילִיָּה, וְלֹא אָמַר. דְּהָא בְּרַכָּה הָוָה לִיָּה לְמַתְבַּע, וְלֹא
תַבַּע. אָחוּהָ הָא תַבַּע וְדָאֵי, דְּכְתִיב, (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא
תִּתְעַלֵּם וְלֹא בַעַא יַעֲקֹב לְמַיְהִב לִיָּה לְמִיכָל, עַד דְּנָטַל
מְגִיָּה בְּכוּרְתָא דִּילִיָּה.

וְדָא יַדַע עֲשׂוֹ מָה שַׁעֲשֵׂה לוֹ
בַּבְּטָן, אֲבָל הִשְׁר הַמְּמַנָּה שְׁלוֹ
הִיָּה יוֹדַע, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא
רַגֵּשׁ אֶת הַשְּׂמַיִם וְחִילִיָּהֶם לְקוּל
הַזֶּה, שְׂהָרִי בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לֹא
תַבַּע הַמְּמַנָּה שְׁלוֹ, וְלֹא אָמַר.
שְׂהָרִי בְּרַכָּה הִיָּה לוֹ לְתַבַּע וְלֹא
תַבַּע. אָחִיו הָרִי וְדָאֵי שְׂתַבַּע,
שְׂכְתוּב (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא
תִּתְעַלֵּם, וְלֹא רַצָּה יַעֲקֹב לְתַת לוֹ
לְאַכֵּל, עַד שְׂנָטַל מְמַנּוּ אֶת
בְּכוּרְתוֹ.

מָאֵי בְּכוּרָה נָטַל מְגִיָּה, הַבְּכוּרָה דְּלַעֲלִילָא וְתַמָּא. בְּכָרָה
חֶסֶר ו'. כְּדִין עַקֵּב אֶת אָחִיו, וְדָאֵי דַעֲבַד לִיָּה
עוֹקֵבָא, וְאַרְמֵי לִיָּה לְאַחֲרָא. מָאֵי אַחֲרָא, אֶקְדִּים לִיָּה,
דִּיפּוֹק בְּקַדְמִיתָא לְהָאֵי עֲלָמָא. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, טוּל
אַתָּה הָאֵי עֲלָמָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּא לְבַתֵּר.

אִיזוּ בְּכוּרָה נָטַל מְמַנּוּ? הַבְּכוּרָה
שְׂלַמְעֵלָה וְלַמְטָה. בְּכָרָה חֶסֶר ו'.
אִזּוּ הוּא עַקֵּב אֶת אָחִיו. וְדָאֵי
שַׁעֲשֵׂה אוֹתוֹ עַקֵּב וְנִרְק אוֹתוֹ
לְאַחֲרָא. אִיזָּה אַחֲרָר? שְׂהַקְּדִים
אוֹתוֹ, שְׂיַצָּא בְּרֵאשׁוֹנָה לְעוֹלָם
הַזֶּה. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, טַל אַתָּה אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּתַחֲלָה, וְאַנִּי אַחֲרָ כֵּךְ.

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, (בראשית כח) וְאֲתִרִי כֵּן יַצָּא אָחִיו וַיְדוּ
אֲחוֹתָא בַּעֲקֹב עֲשׂוֹ. מָאֵי בַּעֲקֹב עֲשׂוֹ. וְכִי סִלְקָא דַעֲתָךְ

כָּא וּרְאָה מָה כְּתוּב, וְאַחֲרֵי כֵּן יַצָּא אָחִיו וַיְדוּ אֲחוֹתָא בַּעֲקֹב עֲשׂוֹ. מָה זֶה בַּעֲקֹב עֲשׂוֹ? וְכִי יַעֲלָה
עַל דַּעֲתָךְ שְׂהִיָּה אוֹחוֹ אֶת יְדוּ בְּרַגְלוֹ? לֹא כֵּךְ. אֱלֹא יְדוּ אוֹחוֹתָא בְּמִי שְׂהוּא הִיָּה עַקֵּב. וּמָהוּ?

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלא אלוקה, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלא רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. פי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק פי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה שזכרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתביב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתביב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתביב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתביב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתביב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתביב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

”הראנו בבנינו שמהנו בתקוננו”

